

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2202/2020
24.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Бранке Дражић, Данијеле Николић и Добриле Страјина, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Јасика адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ из Београда, чији је пуномоћник Љиљана Попадић адвокат из ... и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1080/19 од 15.11.2019. године, у седници већа одржаној 24.09.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1080/19 од 15.11.2019. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1080/19 од 15.11.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2660/18 од 04.12.2018. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2660/18 од 04.12.2018. године, у првом ставу изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезу тужени да јој солидарно исплате, на име накнаде штете за топли оброк за период од маја 2015. године до августа 2015. године, означене месечне износе са законском затезном каматом на сваки износ од доспелости до исплате и на име накнаде штете за регрес за коришћење годишњег одмора, за период од маја 2015. године до августа 2015. године, означене месечне износе са законском затезном каматом на сваки износ од доспелости до исплате, те да се обавезе тужени „Инфраструктура железнице Србије“ АД да јој, на име накнаде штете за топли оброк за период од септембра 2015. године до марта 2018. године исплати новчане износе у вредности са каматом као у њеном садржају и да на име накнаде штете за регрес за коришћење годишњег одмора за период од септембра 2015. године до децембра 2016. године, исплати новчане износе у вредности и са каматом као у њеном садржају. У другом ставу изреке одбијен је захтев тужиле да се тужени обавезу да јој накнаде трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1080/19 од 15.11.2019. године, у првом ставу изреке одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена

пресуда. У другом ставу изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Тужени „Железнице Србије“ АД из Београда је дао одговор на ревизију.

Применом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 87/18), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Правноснажном пресудом одлучено је о захтеву тужиље за исплату накнаде за исхрану у току рада и регрес. Имајући у виду различиту праксу апелационих судова о овом правном питању, као и правно схватање Врховног касационог суда изражено у предметима са идентичним правним и чињеничним стањем, произлази да у конкретном случају постоји потреба одлучивања о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, чиме су испуњени услови из члана 404. ЗПП, на основу чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Према оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиље као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе у погледу права запослених код првотуженог и његових правних следбеника на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија основана

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу код туженог „Железнице Србије“ АД из Београда до 01.09.2015. године када је закључила анекс уговора о раду са туженим „Инфраструктура железнице Србије“ АД из Београда и од тада је почела да ради код друготуженог.

Одлуком Владе РС од 02.07.2015. године, извршене су статусне промене код туженог „Железнице Србије“ АД, издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и „Инфраструктура железнице Србије“ АД из Београда. Привредна друштва настала издвајањем из „Железнице Србије“ АД, на основу статусне промене издвајање уз оснивање на основу одлуке Владе РС, од АД „Железнице Србије“ преузимају права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су били у функцији обављања делатности, као и запослене који под истим условом настављају радни однос, али и Колективни уговор са припадајућим анексом. Ова друштва стекла су статус правног лица 10.08.2015. године.

Након извршених статусних промена код правног претходника друготуженог, на основу понуде за преузимање уговора о раду, тужила је закључила анекс уговора о раду са туженим „Инфраструктура железнице Србије“ АД из Београда. Према закљученом уговору о раду са анексима, запослени има право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања у складу са законом и колективним уговором. У Колективном уговору који се у спорном периоду примењивао код тужених, није наведена новчана вредност спорних накнада, нити су оне новчано исказане, већ је одређено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. У спорном периоду од маја 2015. године до марта 2018. године, тужени у листама са обрачунама зарада тужили нису исказивали новчани износ спорних накнада. Тужила тужбом у овој правној ствари потражује накнаду за исхрану у току рада и накнаду за регрес у периоду од маја 2015. године до марта 2018 године, наводећи да јој у спорном периоду тужени ове накнаде нису исплаћивали.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев који се односи на накнаду за исхрану у току рада и регрес налазећи да су тужили тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене, тако што су јој урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду („Службени гласник РС” бр. 24/05...75/14), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Почев од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог оброка, од онога који је предвиђен Општим колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог оброка.

Анексом Колективног уговора АД „Железнице Србије“ („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављен рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбом члана 5. став 1. Анекса, затим чланом 18. став 2. анекса 7. Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора за ЈП „Железнице Србије“ АД („Сл. гласник РС бр. 4/2015) прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

По оцени Врховног касационог суда, није извршена конкретизација овог права из наведене одредбе Колективног уговора, јер се из оваквог утврђења вредности радног часа не може утврдити који износ представља накнаду трошкова за исхрану и регрес, с обзиром да ове накнаде нису одређене у номиналном износу, нити су у номиналном износу исказане у обрачунским листама за исплату зараде тужили. При том, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора,

мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихову стручну спрему, радно место и коефицијент за обрачун и исплату плате. То значи да уколико би се прихватило становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, тада висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно.

Имајући у виду да, због погрешне примене материјалног права, нижестепени судови нису ценили правилност обрачуна и висине тражене накнаде за топли оброк и регрес, што значи да је на тај начин чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, укинуо нижестепену пресуду и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић